

Інформаційний бюлетень для хворих

Гіпотиреоз

ЩО ТАКЕ ЩИТОПОДІБНА ЗАЛОЗА?

Щитоподібна залоза розташована на шиї, безпосередньо під глоткою (голосовим апаратом). Вона виробляє два тиреоїдні гормони — трийодтиронін (T_3) і тироксин (T_4), які керують метаболізмом, тобто тим, як організм споживає та накопичує енергію.

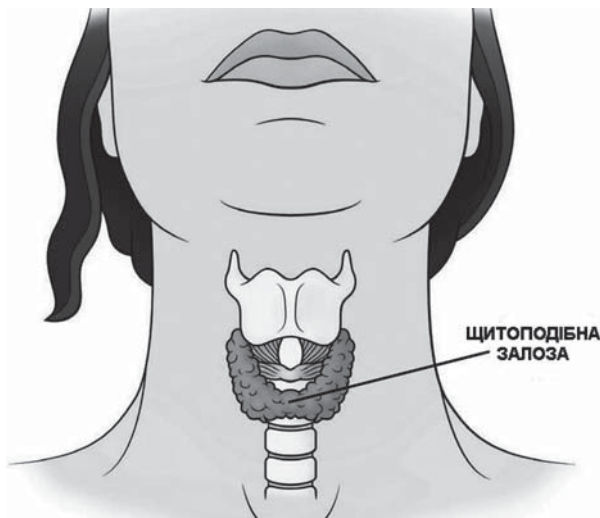
Функція щитоподібної залози регулюється гіпофізом, який розташований у мозку. Гіпофіз продукує тиреоїдстимуляційний гормон (тиреотропний гормон, ТТГ), що керує утворенням T_3 і T_4 у щитоподібній залозі.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ?

Якщо у вас діагностовано гіпотиреоз, ви повинні розповісти рідним про свій стан. Вони теж мають ризик мати тиреоїдну патологію і мусять бути обстежені.

ЩО ТАКЕ ГІПОТИРЕОЗ?

Гіпотиреоз означає, що у вас недостатньо тиреоїдних гормонів. Інший термін — «неактивна або така, що не працює, щитоподібна залоза».

Гіпотиреоз — найчастіша патологія щитоподібної залози. Вона трапляється частіше в жінок та осіб старше 60 років і має тенденцію до успадкування.

Симптоми гіпотиреозу можуть бути такими:

- втомлюваність, уповільненість, сонливість;
- депресії;
- мерзлякуватість;
- помірне збільшення маси тіла;
- суха шкіра й волосся;
- закрепи;
- у дітей затримка темпів росту;
- нерегулярні менструації;
- погіршення пам'яті.

Ці симптоми бувають не лише при гіпотиреозі. Просте обстеження крові на гормони (ТТГ, T_4) допоможе сказати, чи симптоматика стосується гіпотиреозу, чи іншої патології. Особи з легкою формою гіпотиреозу можуть узагалі не мати ніяких патологічних симптомів.

ЩО ВИКЛИКАЄ ГІПОТИРЕОЗ?

У дорослих найчастіша причина гіпотиреозу — автоімунний тиреоїдит (хвороба Хашимото). У цьому випадку імунна система атакує та пошкоджує щитоподібну залозу, і тому вона нездатна виробляти достатню кількість тиреоїдних гормонів.

Також гіпотиреоз може виникати після терапії радіоактивним йодом або внаслідок оперативного втручання на щитоподібній залозі під час лікування іншої тиреоїдної патології. Патологія гіпофіза як причина гіпотиреозу трапляється рідко.

Гіпотиреоз може бути вродженим, якщо щитоподібна залоза не розвинулася нормально або якщо порушується утворення гормонів у щитоподібній залозі. У дітей хвороба може виявлятися або з перших місяців життя, або пізніше.

ЯК ГІПОТИРЕОЗ МОЖЕ ВПЛИВАТИ НА ВАШЕ ЗДОРОВ'Я?

У дорослих нелікований гіпотиреоз призводить до погіршення ментальної та фізичної активності.

Стаття надійшла до редакції 3 червня 2014 р.

Єрін Юрій Серафимович, дитячий лікар-ендокринолог
79010, м. Львів, вул. Острозького, 1. Тел. (0432) 276-95-61
E-mail: yyerin@ukr.net

Він також може викликати підвищення вмісту холестерину в крові, що призводить до патології серця і судин. Може розвинути такий життєво небезпечний стан, як гіпотиреоїдна (мікседематозна) кома, якщо гіпотиреоз залишався нелікованим тривалий час.

Діагностика гіпотиреозу особливо важлива під час вагітності. Нелікований гіпотиреоз у матері може зумовити порушення росту та розвитку мозку в немовляти.

Усіх дітей при народженні в пологовому будинку перевіряють на гіпотиреоз (проводять скринінг). Якщо лікування не розпочато негайно, у дитини з гіпотиреозом може розвинути відставання в розумовому розвитку або порушення нормального зростання.

ЯК ДІАГНОСТУВАТИ ГІПОТИРЕОЗ?

Обстеження крові дасть змогу визначити рівні ТТГ і гормонів щитоподібної залози (Т₄). Якщо рівень ТТГ високий, а Т₄ низький, це ознака гіпотиреозу. При початковому гіпотиреозі або його легкій формі ТТГ буде підвищеним, а Т₄ ще може залишатися в нормальних межах. У цьому випадку ваш лікар зверне більше уваги на рівні ТТГ для встановлення діагнозу.

Якщо причиною гіпотиреозу є автоімунний тиреоїдит, то обстеження крові виявить антитиреоїдні антитіла, які руйнують щитоподібну залозу.

ЯК ЛІКУВАТИ ГІПОТИРЕОЗ?

Гіпотиреоз лікують препаратами тиреоїдних гормонів у вигляді таблеток. Препаратом вибору є лівотироксин. Це синтетична (зроблена в лабораторії) форма Т₄, ідентична тому Т₄, що природно виробляється у щитоподібній залозі. Лівотироксин – діюча речовина препаратів, які мають різні назви й можуть виготовлятися фірмами-брендами або у вигляді генериків.

Різні види генериків можуть містити в собі різні інгредієнти. Ці відмінності можуть впливати на те, яку частину дози тиреоїдних гормонів буде засвоювати ваш організм. Щоби бути впевненим, що ви

одержуєте однакову дозу весь час, за можливості варто вживати препарати фірми-бренда. Якщо вам приписаний генерик, намагайтеся приймати весь час лівотироксин одного виробника.

Більшість пацієнтів потребує замісної терапії тиреоїдними гормонами протягом усього життя. Якщо вимагається заміна бренду або дози, то вам буде потрібно повторити обстеження крові на ТТГ. Доза препарату ґрунтуватиметься на результатах цього обстеження. Надмірні дози тиреоїдних гормонів із часом можуть призводити до втрати кісткової маси, порушення роботи серця та патологічного серцевого ритму. Замалі дози не зможуть сприяти зникненню симптомів гіпотиреозу.

Корегування доз може бути потрібне протягом життя, зокрема і в період вагітності. вам слід обговорювати з вашим лікарем доцільність змін дози під час планових візитів.

ЯК ВАМ ЗРОЗУМІТИ, ЧИ ПОТРІБНО ОБСТЕЖУВАТИСЯ?

Якщо ви маєте один або більше симптомів, характерних для гіпотиреозу, або у вашій родині відмічаються хвороби щитоподібної залози, запитайте лікаря про доцільність лабораторного обстеження. Таке обстеження рекомендоване на ранніх термінах вагітності або під час її планування. Лікарі можуть поради тестування в жінок старше 60 років, навіть за відсутності відповідної симптоматики. Якщо у вас діагностовано гіпотиреоз, необхідно проводити лікування, аби уникнути серйозних проблем зі здоров'ям.

ЗАПИТАННЯ ДО ЛІКАРЯ

- Чи маю я гіпотиреоз?
- Якого лікування я потребую?
- Які ризики та переваги кожного з методів лікування?
- Як часто мені слід робити лабораторні обстеження?
- Чи має мене спостерігати ендокринолог?